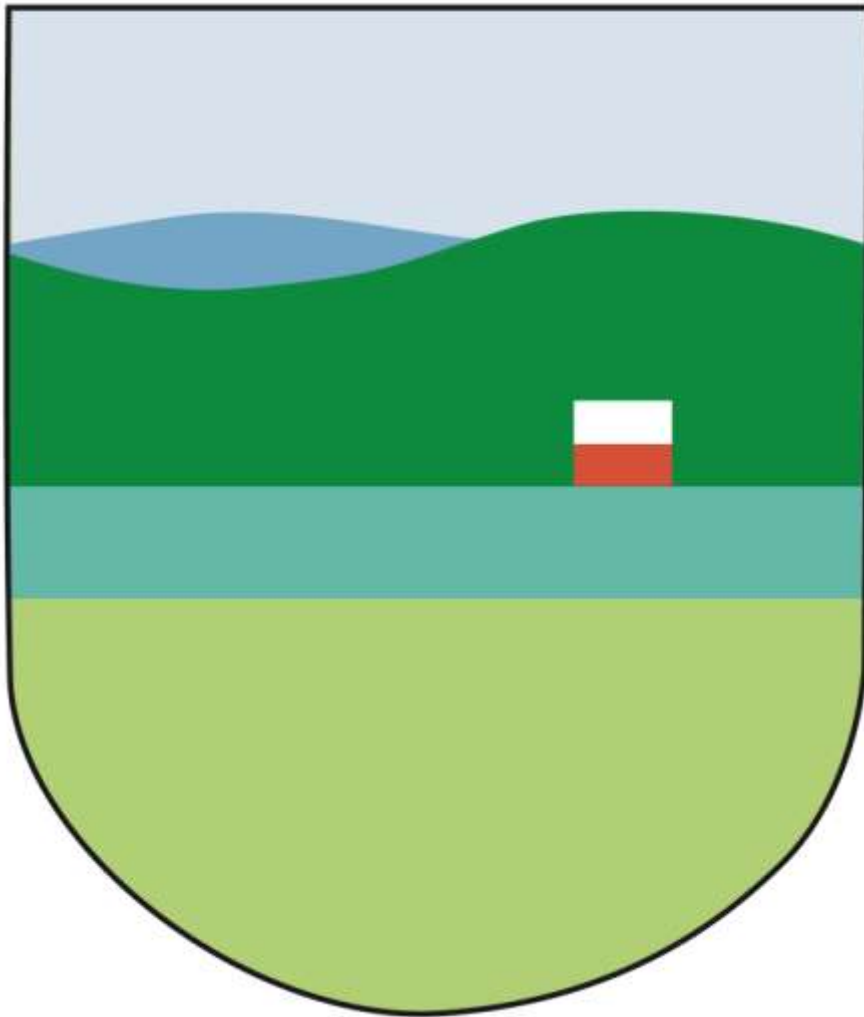

VATAS-POSTI

Jäsenlehti n:o 1 vuosi 2011

Vatasten sukuseura ry

Linnea Luoma-ahon (kohta 10v) piirustuksia lehteä varten. Innoituksen takana ovat Manga-sarjakuvat.

Lumiukon askartelivat Jaro Karjalainen (9v) ja Ukko Remes (kohta 2v).

Lehtitiimi:

Aino Kurvinen, Jukka Hirvonen, Anja Saura, Kyösti Vatanen

Puheenjohtajan palsta

Vatasten Sukuseura on aloittamassa toimintaansa ja tämä on sen ensimmäinen jäsenposti.

Tähän on suunniteltu vakiopalstoja, jotka toistuvat seuraavissa Vatas-posteissa. Sukuhaarapalstalla keskitytään nyt esitelmään Tuupovaaran Kakravaarasta Uskaliin muuttaneita Vatasia.

Seuraavassa on suunniteltu esiteltäväksi Konnuniemen ja/tai Pomilon haaraa.

Haastattelupalstalta löytyy logomme suunnittelijan, Arvo Vatasen mielenkiintoinen haastattelu.

Elokuussa 2010 pidettiin ensimmäinen Vatasten sukujuhla Kiihtelysvaaran Raatevaarassa ja sen yhteydessä sukuseuran perustamiskokous, sekä ensimmäinen vuosikokous.

Sukuseura sai ensimmäiseen hallitukseen jäseniksi ihmisiä useasta eri sukuhaarasta ja useilta eri paikkakunnilta. Hallituksen esittely löytyy tästä jäsenpostista.

Hallitus ehti pitää tapaamisessa ensimmäisen kokouksensa. Varapuheenjohtajakseen seura onnistui saamaan todellisen tehopakauksen, Jukka Hirvosen Imatralta. Hän tutkii sukuamme, tekee sukupuita, valokuvaa ja on ratkaisevan tärkeässä osassa Vatas-postin aikaansaamisessa, ym, ym. Postia puimassa on hänen apunaan tiedotustyöryhmään kuuluvat hallituksen ulkopuolinen sihteeri, Aino Kurvinen ja hallituksen jäsen Reijo Vatanen.

Sukuseuran yhtenä tavoitteena on olla yhdistys, jonka avulla Vatasten sukuun kuuluvat voivat etsiä ja löytää juuriaan.

Hallitus on jo ensimmäisessä kokouksessaan päättänyt aloittaa sukukirjan suunnittelun. Siihen juuria etsimään on saatu kaksi asiaan paneutunutta ja ahkeraa tutkivaa henkilöä, Anja Saura ja varapuheenjohtaja. He toivovat saavansa paljon täytettyjä perhetietolomakkeita käyttöönsä ja samoin muutakin tietoa.

He toivovat mm. sukuun liittyvistä paikoista ja ihmisistä valokuvia, samoin tarinoita Vatasten suvusta. Kuvia ja juttuja tarvitaan tähän julkaisuun ja internet-sivuille. Tarkoitus on saada internetsivuillemme, www.vataset.org, kuukausittain vaihtuva kuukauden kuva. Yhteystiedot löytyvät toisaalta tästä jäsenpostista.

Seuran tavoite on saada joukkoonsa Vatasiin kuuluvia ja/tai sukuseurasta kiinnostuneita henkilöitä. Tule jäseneksi ja jos jo olet, tuo ystäväsi ja tuttavasi. Toisaalla tässä kirjeessä on sukuseuran hallituksen jäsenten yhteystiedot. Voit ottaa asiassa heihin yhteyttä. Lisäksi löytyvät ohjeet jäsenmaksua varten tilinumeroineen.

Olet tervetullut joukkoomme tekemään Vatasten Sukuseurasta omamme näköinen seura.

Tavataan syksyllä uuden Vatas-postin merkeissä.

Puheenjohtaja toivoo hyvää kuluvaan vuoteen kaikille teille.

Kyösti Vatanen

Hallituksen jäsenet esittelevät itsensä

Nimi : Kyösti Vatanen, sukuseuran puheenjohtaja
Syntymäaika: 28.3.1943
Syntymäpaikka: Kiihtelysvaara,

Uskali, Vihtakoski

Kotipaikka: 1998 jälkeen 1,4 km Vihtakoskelta

Vatashaara: Tuupovaaran Kakravaaralta Kiihtelysvaaran Uskaliin muuttaneen Vatasen jälkeläisiä.

Ammatti: veturinkuljettaja, eläkkeellä

Perhe: kotona vaimo, kaksi tyttöä, kaksi poikaa etelä-Suomessa. Kolme lastenlasta, tyttärillä lapsia, pojilla ei.

Harrastukset: melkein vain järjestötoiminta ja varsinkin kylätoiminta, hieman kivenhiontaa, puutöitä, laulaminen lauluryhmässä, riimien väsäily.

Muuta: nyk. asuinpaikka linnuntietä 1,4 km:n päässä synnyinpaikasta ja lapsuuskoti 1,9 km:n. Ei turhaan ole osoitteessa Kehtovaarantie.

Nimi: Aino Kurvinen, o.s. Vatanen, sukuseuran hallituksen ulkopuolinen sihteeri

Syntymäpaikka: Kiihtelysvaara, Uskali

Kotipaikka: Espoo

Ammatti: eläkeläinen, työura pankin eri henkilöstöravintoloissa työnjohtotehtävissä

Perhe: puoliso Eero, aikuiset lapset Antti ja Elina

Muuta: Elinan bortsu-poikien varahoitaja ja ulkoiluttaja ja mökillä on mukava puuhastella hyötyliikkuen

Nimi: Jukka Hirvonen, ikä 50 v, sukuseuran varapuheenjohtaja

Syntymäpaikka: Tohmajärvi

Kotipaikka: Imatra

Vatashaara: Tuupovaaran Kakravaaran Vatasten jälkeläisiä.

Ammatti: prosessimies 3-vuorotyössä Stora Enson Tainionkosken sellutehtaalla. Ennen graafinen kuvaaja.

Perhe: vaimo Anna-Liisa, kolme aikuista poikaa ja poikapuoli.

Harrastukset: sukututkimus, filatelia, valokuvaus ja ukkipuolena olo.

Muuta: kukun yöllä, nukun päivällä ja välillä toisin päin.

Nimi : Liisa Koponen

Syntymäpaikka: Tuupovaara

Kotipaikka: Outokumpu

Vatashaara: Tuupovaaran Pomilon Vatasia

Ammatti: kotitalousopettaja, nyt eläkeläinen

Perhe: Matti-puoliso, kolme aikuista lasta. kolme lastenlasta

Harrastukset: käsityöt, lueskelu, kuntoilu

Muuta: pidän mökillä olosta, metsän antimien keräilystä, kukkien kasvattamisesta, avantouinnista, Lapissa vaeltamisesta.

Nimi: Leo Vatanen, s. 13.5.1941

Syntymäpaikka: Tampere

Kotipaikka: Helsinki

Vatashaara: Tohmajärven Valkiavaara

Ammatti: eläkeläinen, ollut teollisuuden ja pankkien palveluksessa sekä liikkeenjohdon konsulttina

Perhe: vaimo Marita, lapset Marina, Annika ja Kari sekä lapsenlapset Frida, Ida ja Saga

Harrastukset: metsästys, golf ja matkailu

Nimi: Pekka K. Vatanen, ikä 49 v.

Syntymäpaikka: Tuupovaara

Kotipaikka: Joensuuhun se nykyisin..

Vatashaara: Tuupovaaran Konnunniemen Vatasten jälkeläiset (Huosiovaaran Vataset).

Ammatti: päätyö tiimikoordinaattorina Pohjois-Karjalan aikuisopistolla, 1. sivutyö oma maatila, jossa peltoviljelyä ja metsätaloutta ja 2. sivutyö Tuupovaaran Energiaosuuskunnan taloushallinnosta vastaavana.

Perhe: nykyään vaimo Riikka ja neljä kissaa. Kaksi täysi-ikäistä poikaa opiskelemassa maailmalla.

Harrastukset: liikunnalliset ovat monenlaisia, päällimmäisenä talvella lentopallo ja hiihto, kesällä golf ja lenkkeily. Järjestötoiminta vie aika paljon aikaa.. leijonat, vapaaehtoinen maanpuolustustyö jne.

Nimi: Tarja Hukka

Syntymäpaikka: Kiihtelysvaaran Särkivaara

Vanhemmat: Alli ja Reino Vatanen

Kotipaikka: Kitee

ammatti: emäntä

Vatashaara: Heinävaaran Vataset

Harrastukset: maalaistalossa Pyhäjärven Riihiniemessä työ ja harrastukset sulautuvat hyvin yhteen. Lisäksi piirtämistä, maalaamista, kukka-asetelmien tekemistä ja omaan sukuhaaraan liittyvää monipuolista tiedonkeräämistä.

Nimi: Maija Väänänen o.s. Vatanen, sukuseuran rahastonhoitaja.

Syntymäpaikka: Tohmajärvi

Vanhemmat: Irja ja Reino Vatanen

Kotipaikka: Tohmajärvi

Ammatti: sairaanhoitaja, 3-vuorotyö

terveyskeskuksen vuodeosastolla.

Vatashaara: Tohmajärven Valkeavaara

Perhe: Kaksi poikaa kotona vielä toistaiseksi ja tytär jo pesästä lentänyt.

Harrastukset: Talvella hiihtäminen, kesällä lenkkeily ja tanssimassa käynti kun töiltä ennättää. Opiskelu kuulunut monta vuotta tiiviisti elämään mutta se nyt onnellisesti joulun seutuun saatu päätökseen ja tässä mietin mitä opiskelun tilalle aukkoa täyttämään.

Muut hallituksen jäsenet:

Reijo Vatanen

Vatasten sukuseuran perustamiskokouksen osallistujia Kiihtelysvaaran Raatevaaran Kylätalolla 7.8.2010. Kuva: Teemu Saukkonen

Vatasten sukuseura ry

Vatasten sukuseura perustettiin Kiihtelysvaarassa Raatevaaran kylätalolla 7.8.2010 Vatasten sukujuhlan yhteydessä pidetyssä sukuseuran perustamiskokouksessa.

Sukuseuran 1. vuosikokouksessa valittiin puheenjohtajaksi Kyösti Vatanen Kiihtelysvaaran Uskalista ja varapuheenjohtajaksi Jukka Hirvonen Imatralta. Hallitukseen valittiin Tarja Hukka Kiteen Puhoksesta, Liisa Koponen Outokummusta, Leo Vatanen Helsingistä, Pekka K. Vatanen Tuupovaaran Huosiovaarasta, Reijo Vatanen Jyväskylästä ja Maija Väänänen Akkalasta

Vatasten sukuseura ry:hyn liittyminen

Sukuseuraan voivat liittyä kaikki seuran periaatteet hyväksyvät ja sukuseura-toiminnasta kiinnostuneet henkilöt.

Lisätietoa ja seuran säännöt osoitteessa: www.vataset.org

Voit liittyä sukuseuran jäseneksi maksamalla jäsenmaksun Vatasten sukuseura ry:n tilille: Kiihtelysvaaran Osuuspankki, tilinumero 504707-236148.
IBAN FI1950470720036148

Viestikenttään maininta: Jäsenmaksu 2011 sekä nimi- ja osoitetiedot

Jäsenmaksut: varsinainen jäsen 20 € / vuosi
samassa taloudessa eli osoitteessa asuva jäsen 5 € / vuosi

Kuulumiset sukututkimuksesta

Vatasten suvun tutkimuksen alkulähteinä ovat Otto Siljanderin 1960-luvulla tekemä sukututkimus Tuupovaaran Konnunniemen Vatasista sekä toimittamani ja paljon Liisa Vatasen sukututkimusaineistoa sisältävä vuonna 2006 ilmestynyt kirja Vataset – juuret Tuupovaarassa. Kirjaan jäi valitettavan paljon virheitä ja nyt olisi tarve uuteen korjattuun ja entistä laajempaan Vatasten sukutietojen esittämiseen. Sukuseuraamme kuuluu jo useita eri Vatasten haaroja, jotka eivät tämän hetkisten tietojen perusteella ole toisilleen sukua. Tulevaisuudessa on varmaankin tarpeellista suunnitella useampiakin julkaisuja – kenties kustakin haarasta omansa.

Viime elokuun sukutapaamiseen useat henkilöt toivat mukanaan oman haaransa sukutietoja, mistä oli suuresti apua

sukutaulujen kasaamisessa. Vielä kiitokset siitä.

Sukuseuramme perustajajäseniin kuuluva Anja Saura Helsingistä on tehnyt viimeisen vuoden aikana kovasti töitä kirkonkirjojen parissa. Äskettäin hän sai käydyksi sivu sivulta läpi Kiihtelysvaaran kirkonkirjat, joista tuli paljon uutta tietoa Vatasten esi-isistä.

Tällä hetkellä työn alla olevia sukuhaaroja:

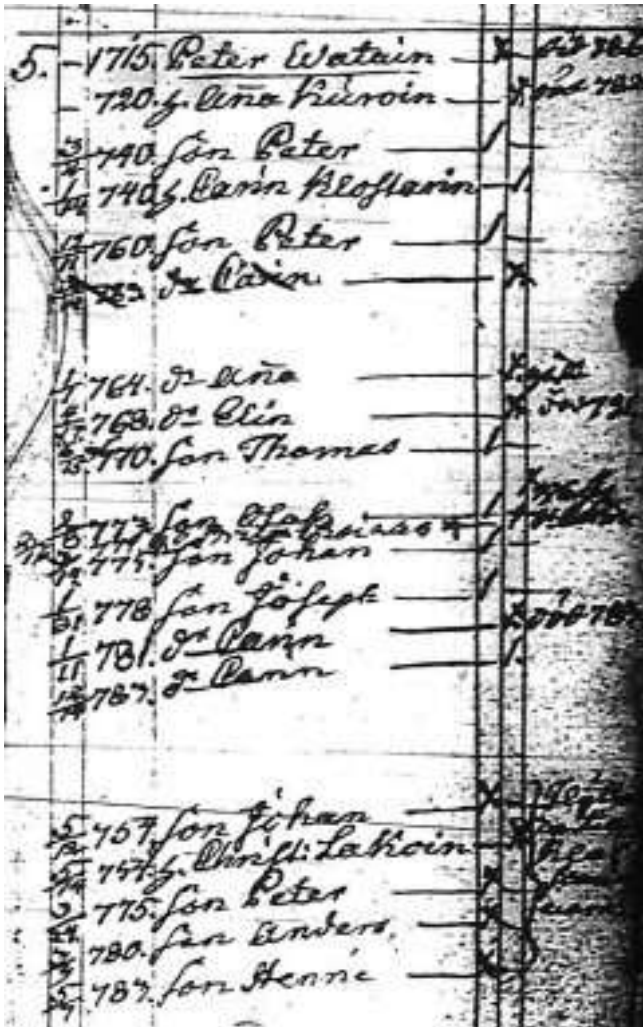
Tuupovaaran Konnunniemen Vataset
Tohmajärven Valkeavaaran Vataset
Kiihtelysvaaran Heinävaaran Vataset
Kiihtelysvaaran Hammaslahden Vataset
Iisalmen Vataset
Kerimäen Vataset

Jukka Hirvonen

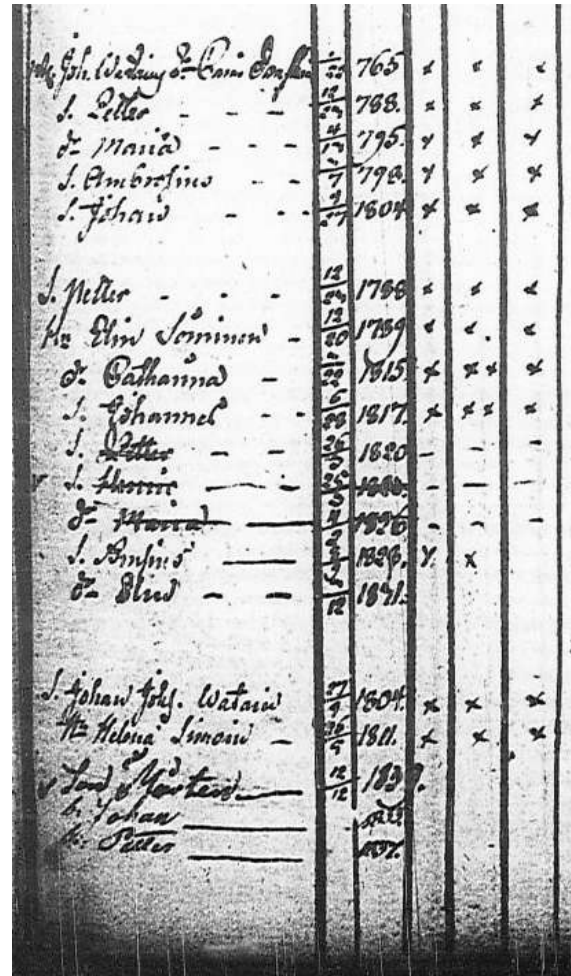
Namn och Stånd.	Födelse		Västernors Kyrka	Baptiserad och inman Kyrka	A. B. C. -boken	Ur minnet Dr. Luthers Lilla Cateches med Föcklaring						Först. Orsak. Inm. skärsens Spök	Förmanst. Orsakstid ml. Räkning.	Födelseort utom Potoskavaara, År- och Tillflykting. Fröjd. Veckrig Lyte, Död. m. m.
	dag	år				1	2	3	4	5	6			
N:o 31/1871. Finkevaara Kyrka														
P. Petter Watasella och Brita Ronkaisella s. 1878														
- Dot. Anna	22	1862	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	1897
- Son Johan	22	1866	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
- " Anders	22	1875	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
- " Petter	22	1877	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
- " Olof	5	1879	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	

Sivu Ilomantsin lastenkirjasta 1871-1880 kertoo, että Tuupovaaran Konnunniemen kylässä tilalla n:o 31 Kakravaara talollinen Petter Watasella ja Brita Ronkaisella olivat lapset Anna s. 1862, Johan s. 1866, Anders s. 1875, Petter s. 1877 ja Olof s. 1879. Heistä Anna kuoli 1897. Veljekset myivät tilan vuonna 1905 Tuupalan Pekka Vataselle. Vuonna 1906 Juho muutti perheensä kanssa Kakravaarasta Kiteen Potoskavaaraan, Antti perheineen muutti Kiihtelysvaaran Uskaliin, Pekka perusti Terijoelle puusepänerstaan ja Ollin tie kulki Värtsilän kautta Helsinkiin.

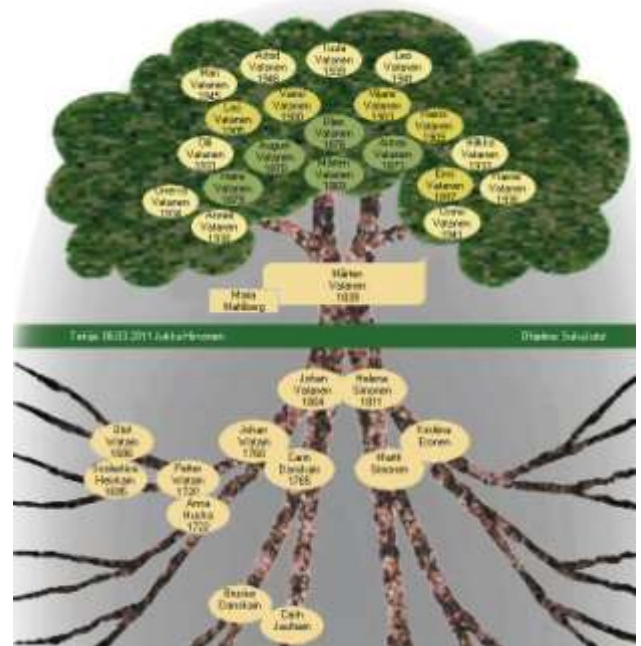

Konnunniemen Vatasten kantaisä on 1715 syntynyt Peter Watanen. Kuvassa on hänen ja hänen vaimonsa Anna Kurosen perheen tietoja Ilomantsin ikäkirjasta Konnunniemen kylän tilalta n:o 5.

Tohmajärven Valkeavaaran Johan Watanen s. 1760 ja hänen vaimonsa Carin Danskasen s. 1765 perheen tiedot rippikirjan sivulla ja heistä tehty sukupuu.

**Joensuun
Hautaustoimisto
Leo Vatanen**
puh. 013-223633
puh. 013-802343

Arvo Vatanen

- ❖ graafikko, tietokirjailija
- ❖ suunnitteli Vatasten sukuseuralle logon
- ❖ julkaistuja kirjoja:
  - Epärytmiä, runoja, 1995
  - Kertokaa se hänelle, dokumenttiromaani, 1997
  - Arvon mekin ansaitsemme, dokumenttiromaani, 1997
  - Postia Viipurista, valokuvakirja, 2004
  - Suomalainen design, 2008
  - Lääkärin määräyksestä, 2009

Kuva: Jukka Hirvonen

Lyyti (Lyydia) o.s. Törrönen (puolisonsa serkku) ja Paavo Vatanen. Syntyneet Tohmajärvellä, muuttaneet Harluun 1936.

Tohmajärvellä elettiin 1930-luvulla rauhallista maalaiselämää, kun Paavo ja Lyyti (Lyydia) Vatasten vanhin poika Arvo Einari Vatanen ja Fanny Esteri Karvinen menivät naimisiin ja muuttivat häiden jälkeen Harlun pitäjään, lähelle Sortavalaa. Talvisodan alettua 30.11.1939 sodan kumu kuului läheltä ja Fanny lähti synnyttämään kotiinsa Tohmajärvelle.

Arvo Einari Vatanen, s. 11.8.1911 Tohmajärvellä. Kuva otettu ilmeisesti Valkjärvellä 1934 varus- miesaikana. Kaatui Uomaan kylän valtauksessa 28.1.1940.

Lyyti ja Paavo Vatasen talo Harlussa v 1936. Kuva talosta on todennäköisesti ainoa suvun hallussa oleva ”Äidin kertoman mukaan talossa oli 11 huonetta, yhdessä huoneessa pidettiin sivutoimista kauppaa. Talvisota-aikana talo oli sotilaiden (upseerien) käytössä ja navetta oli hevosten sairaala.”

Arvo Sulo Antero syntyi 11.12.1939. Isä kaatui tammikuussa Arvo-pojan ollessa puolentoista kuukauden ikäinen.

Välirauhan aikaan Karjalan talot olivat sotilaiden majoituspaikkoina. Punaposkinen savolaispoika Tauno Niskanen hurmasi nuoren sotelesken ja vei vuonna 1941 äidin ja Arvo-pojan Sonkajärvelle pieneen taloon pienen järven rannalle. Arvo sai pian velipuolen. Arvo muistaa selvästi, ikää hänellä oli 3 – 4 vuotta, kun isäpuoli rintamalta lomalle tullessaan toi hänelle puuauton, jonka lava oli vaaleanpunainen ja koppi erivärinen. Velipuoli sai puukoiran, jolla oli pyörät ja häntä vieterin päässä. Arvolla olisi paljon kerrottavaa lapsuudestaan. ”Minulla on nippelimuisti, kuten äidillä. Äiti kertoi paljon kaikista

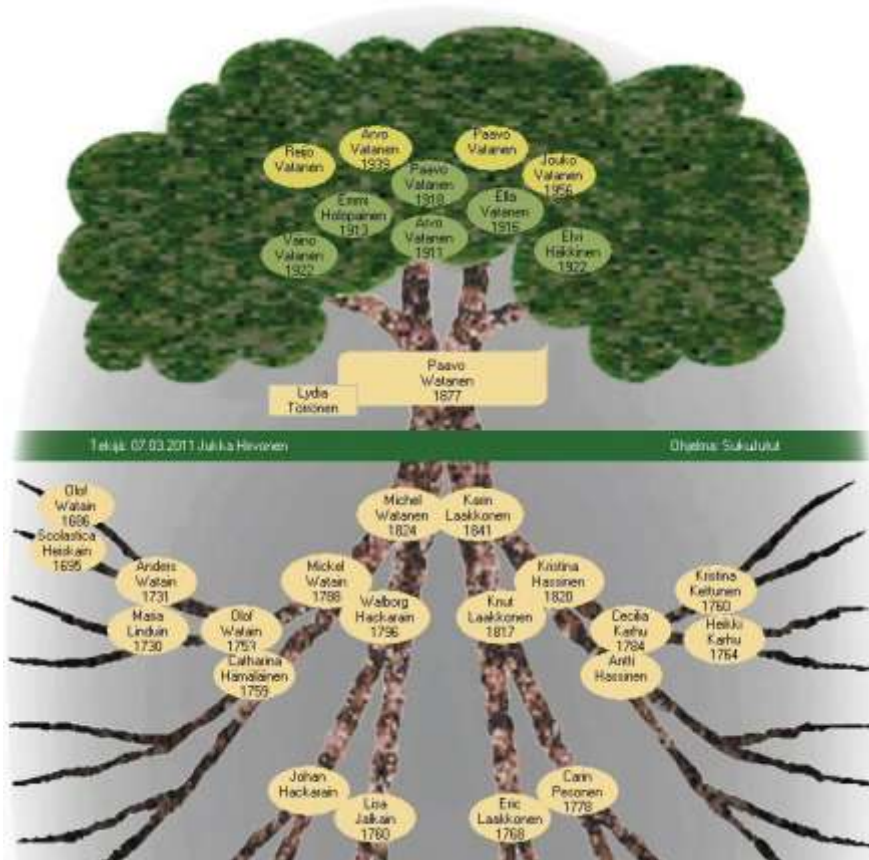
omista lapsuus- ja nuoruusasioistaan ja myös kertomuksia, mitä oli kuullut omalta äidiltään, eli perimä- tietoa jo 1800-luvulta. Muistan lehmien hakemiset ”väljän mailta”. Siihen aikaan lehmät, Hertta, Heluna ja Ihana laidunsivat vapaana metsissä ja niinpä olin äidin korvana lehmien etsimisessä, huhuilussa.

Hevosia olivat nimet Nopsa, Vappu ja Sirkka, sekä Tessu-koira. Sisälläkin oli kotieläimiä; luteita, russakoita, kirppuja, täitä – ja Täystuhoa kaupassa. ”Kauppaan oli matkaa 10 km, ja maan- tielle 4 km. Yhteyttä sukulaisiin pidettiin kirjeitse, posti haettiin maantien varressa olevasta talosta. Iisalmen sanomat ilmestyi muutaman kerran viikossa. Siinä olivat sarjakuvat Fantom- ja ratsupoliisi King. Kesäisin ulkona kuljettiin paljain jaloin ja minä pelkäsin muurahaisia.”

Äiti oli herkkä, isäpuoli suoraviivainen, ei osannut lukea eikä kirjoittaa, mutta muuten kunnan mies. Äiti toi karjalaisen kulttuuriperinnön, neuvokkuuden ja osaavuuden. Hän ompeli Singer-ompeelukoneella vaatteita, piti kasvimaata, säilöi marjoja ja sieniä. Äiti osti Sonkajärven kaupasta Aapisen ja minä olin innokas oppimaan. Niinpä osasin lukea jo ennen kouluun menoa. Opettaja ei tosin tykännyt, kun en osannut tavata, jota taitoa muut harjoittelivat. Äiti osti myös mustekynän ja -pullon ja näytti, miten kirjoitetaan ja miten piirretään hevonen. Laskento ei ollut lempiaineita, mutta piirtäminen sitäkin mieluisampaa. Kouluvihkot täyttyivät monista piirustuksista. Piirsin pieneen kokoon. Minulla on tallessa kutakuinkin kaikki piirustukset.

Arvo Vatanen uuden isän talossa Sonkajärvellä v. 1943. ”Silloin äitini Fanny Niskanen oli Tuntematon emäntä, joka hoiti pientä taloutta isäpuolen puolustaessa maata joutumasta itäisen naapurimaan, silloisen Neuvostoliiton osavaltioksi. Äidin sylissä istuu v. 1941 syntynyt velipuoli Martti Niskanen.” Kuvan otti sonkajärveläinen Arttu ”Örtti”.

Arvo Vatasen sukupuu. Keskushenkilönä Arvon isoisä Paavo s. 1877, juurissa esi-isät ja lehvistössä jälkipolvet. Tämän Tohmajärven Valkeavaaran (nyk. Vatala) Vatasten haaran kantaisä on v. 1686 syntynyt Olof Watain.

Finnkoni

Puuhevosen prototyyppi syntyi jo 1970-luvulla, mutta vasta 2000-luvulla siitä tuli sarjavalmisteinen tuote. *Finnish Wooden Horse* on mallisuojuattu ja hyväksytty tavaramerkkirekisteriin vuonna 2004. Siniharja, Raitapaitaponi, Lapin taika, Jäämerihevonen ovat erivärisiä Finnkoneja ja postiluukkuponi tulla kopsahtaa postiluukusta. Tuotteita meni myös Japaniin, ennen kuin keksivät tehdä siitä piraattituotteen.

Arvo Vatanen on graafikko ja tietokirjailija. Hän on suunnitellut yrityksille ja yhteisöille logoja, käyntikortteja jne.

ARVO VATANEN graafinen suunnittelija

Näyttöä valokuvaamisesta (100 000 kuvaa), kirjoittamisesta (neljä kirjaa, lehtijuttuja), lahjatavarasuunnittelusta (Finn Koni -tuote), opettamisesta oman toimen ohella (mm. Markkinointi-instituutti, Taideteollinen korkeakoulu), itsenäisestä yrittämisestä, järjestötoiminnasta (Grafia).

Kirjailija-ansioistaan Arvo Vatanen pitää tärkeimpänä Suomalainen design –kirjaa, visuaalista arkipäivää, jossa artikkeleita arkkitehtuurista markkinointiin, mainontaan jne. Kirjassa on useita Arvo Vatasen ottamia muotokuvia suomalaisista merkittävistä taiteilijoista ja muotoilijoista.

Tämän päivän Arvo Vatanen on kokenut enemmän kuin ”lääkäri määrää”. Siitä voi lukea mm. hänen kirjoittamastaan kirjasta Lääkäri määrääksestä (2009).

Arvo Vatasesta on myös lehtiartikkelit Karjala 17.12.2009, Tukilinja 1/2010 ja ET-lehti 19/2010

Postia Viipurista -kirja kertoo tämän päivän Viipurista ja sen ihmisistä valokuvien ja kerronnoin.

Kirjaan on tulossa ensi vuonna jatko-osa Viipuri, haavoittunut kaunotar, jossa Viipuria esitellään tunnettujen evakkojen kautta.

Elämänsä enkeleiden ansiosta Arvo Vatanen sanoo olevansa tänään se, mikä on. Hän on täynnä energiaa, tulevaisuuden suunnitelmia, tärkeää elämisen positivismia. ”Kun itse ei katso korkealta, niin muidenkaan ei tarvitse jännittää seurassani”. Kävimme tapaamassa häntä lokakuun alussa, muutamaa päivää ennen Tansanian matkaa. Siellä Arvo Vatanen dokumentoi kehitysaputyöhön lähtevän lastenlääkäriin, kihlattunsa Marianne Erosen työtä Ilembula –kylän sairaalassa.

Arvo Vatasen elämänohjeita ja –arvoja:

Kannattaa yrittää,
asettaa tavoitteita ja pitää niistä kiinni.
Olla tietoinen omasta itsestään,
olla rehellinen itselleen. Silloin voi olla
ystävällinen toisille.
Ja ympäristöönsä on parasta suhtautua
luontevasti. Ei minun tarvitse kannattaa koko
maailmaa.

Teksti: Aino Kurvinen, kuvat: Jukka Hirvonen ja Arvo Vatasen arkisto
Lähdetietoja myös: www.arvovatanen.com, Suomalainen design

Kiihtelysvaaran Uskalin Vatasten perhekuva vuodelta 1917. Takarivissä vasemmalta: (Anders) Antti Vatanen (s. 25.4.1875) ja Rädyn veljekset (Sannan veljiä). Edessä vasemmalta: (Susanna) Sanna o.s Rätty ja lapset: Lempi, Hilja, Antti ja Veikko sekä lähinaapurin perhe.

Tuupovaaran Kakravaarasta Uskaliin muuttaneista Vatasista

Kirjoittanut Kyösti Vatanen syyskuussa 2005, kuulemansa ja muistamansa pohjalta.
(Päivitetty tammikuussa 2011)

Antti Vatanen ja hänen vaimonsa Susanna (Sanna) os. Rätty, muuttivat Kiihtelysvaaran pitäjän Uskalin kylän Munamäkeen, huhtikuussa 1908. Munamäki sijaitsee aivan Uskalin keskustassa. Kiihtelysvaaran kuntaan kuului silloin myös nykyinen Pyhäselän kunta. Antti oli syntynyt ja kasvanut Tuupovaaran Kakravaarassa ja Sanna Koveron Naurisvaarassa.

Avioituttuaan he asuivat kolmen veljeksien yhteistaloudessa Kakravaarassa. Heille syntyi Tuupovaarassa ollessa neljä lasta, poika ja kolme tyttöä. Heistä kuoli jo pienenä kolme ja he ovat haudattuna Suvensaaren hautausmaalle.

Muuttaessaan Uskaliin heillä oli mukana puolitoista lasta. 1904 syntynyt Hilja ja 10.5. muuttovuonna syntynyt Veikko. Lapsia syntyi lisää, Antti 1910, Selma 1912, Tauno syntyi 11.12.1913, Lempi 1915 ja Juho 1918. Kaikkiaan siis kymmenen lasta, viisi tyttöä ja viisi poikaa.

Isä Antti oli ollut terveyden perikuva, eikä ollut sairastanut aikuisiällään ollenkaan. Häneen iski paha Espanjan kuume vuonna 1918, joka kohteli pahiten parhaassa miehuusiässään olevia miehiä. Antti menehtyi ensimmäiseen sairauteensa ja Sanna jäi leskeksi kuuden lapsensa kanssa, joista pienin oli vasta vajaan vuoden ikäinen. Sitkeydellään ja peräänantamattomuudellaan hän hoiti ja kasvatti lapsensa ja saattoi heidät oman elämän alkuun. Ei voi sanoa, että maailmalle, koska kaikki lapset asuivat melkein koko elämänsä ajan Uskalissa, muutaman kilometrin säteen sisällä.

Uskalin Vatasia. Takarivissä vas. Antti, Hilja, Veikko ja Tauno Vatanen. Keskirivillä Anna Mikkonen, Sanna Vatanen, Veikon vaimo Anna sylissä Pirkko-Liisa. Eturivissä Reijo, ?, Lempi ja Raimo Vatanen

Perhe hoiti mm. 13 vuotta postin kuljetuksen Uskaliin. Sitä kuljetti moni lapsi vuorollaan, kun ikää kertyi riittävästi. Posti haettiin jalan, pyörällä tai suksin Huhtilammin Posti Piipposesta, jonne kertyi matkaa reilu kymmenen kilometriä. Monta kertaa istui isäntiä odottamassa postiaan Munamäen tuvassa, josta sen kyläläiset hakivat.

Leskelle oli kyllä tarjolla sulhasia puhemiehellä ja ilman, mutta leski ei huolinut ketään kumppanikseen. Uskovaisella leskellä oli muutamia ns. henkiystäviä, joille sai kertoa huoliaan ja joilta sai voimaa jatkaa ja jaksaa elämässä eteenpäin.

Sanna asui samassa talossa vuoteen 1951 asti eli kuolemaansa saakka.

Vasemmalta veljekset Veikko, Antti, Tauno ja Juho Vatanen.

Hilja, lapsista vanhin, oli muutaman vuoden maailmalla, palasi Uskaliin ja avioitui Otto Nylanderin kanssa. Perustivat kodin, asuivat ainakin Kotalahdessa, Vihtakosken lähellä ja Sammalvaaran tien varressa, Peltolassa. Eläkkeelle jäätyään, myivät maatilansa ja asettuivat asumaan Jänisjoen varteen, sen itäpuolelle, nyk. sillan korvaan. Siltaa ei silloin vielä ollut, se valmistui 1973. Siitä he muuttivat Pyhäselän Reijolaan, jossa viettivät elämänsä loppuajan.

Heille ei syntynyt omia lapsia, mutta kasvattivat kyllä kolme lasta. Adoptoivat jo pienenä Helenan ja ottivat kasvattilapsikseen Sepon ja Sonjan. Heillä kaikilla on lapsia. Sonja on jo poistunut keskuudestamme.

Veikko Vatanen kalassa Jänisjoella

Veikko teki sepän töitä Munamäen pajassa. Aivan lähellä olleeseen Kauppa – Sampoontuli myymälänhoitajaksi tyttö Polvijärveltä. Polut yhtyivät, avioiduttiin ja ostettiin asuinpaikka Vihtakoskelta. Siinä elämän edellytykset antoi mylly, saha, paja, vähäinen maanviljelys, sota-aikaan ja vielä sen jälkeenkin, pilketehdas. Myllyn turpiinista sai alkunsa myös Kiihtelysvaaran ensimmäiset sähkövalot.

Lapsia heille syntyi kaikkiaan seitsemän, kolme tyttöä ja neljä poikaa. Vanhin poika ja kolmantena syntynyt vanhin tyttö kuolivat muutaman vuoden ikäisinä. Kuusi lapsista syntyi Vihtakosken saarella, toisella puolella

koski ja toisella kanava. On siinä ollut vanhemmilla vahtimista. Perhe muutti voimalaitoksen tieltä vuonna 1947 kilometrin alavirtaan johon valmistui uusi talo vuotta myöhemmin. Lapsista nuorin tyttö syntyi paikalla olleessa mökissä talvella 1948.

Vihtakosken voimalaitos

Reijo, lapsista vanhin, asui koko ikänsä kotipaikalla poikamiehenä. Hän toimi kaivukoneurakoitsijana.

Matti avioitui viiden kilometrin päähän, saivat neljä lasta, joista vanhempi poika perheineen jatkaa tilan ja kanalan pitoa. Toinen poika on tällä hetkellä Italiassa vanhempi tytöistä asuu Jyväskylässä ja nuorempi perheineen Pyhäselän Suhmurassa. Matti ehti aloittaa lapsuuskotinsa Jokelan peruskorjauksen ennen pitkäaikaisen sairastamisen aiheuttamaa pois lähtöään. Hänen leskensä asuu nykyisin taloa ja jo kolme lapsista on tehnyt hänestä moninkertaisen mummon.

Ritva on asunut useilla paikkakunnilla, nyt, ja varmaan pisimpään Lappeenrannassa. Ei ole avioitunut. Hän teki elämäntyönsä kodinhoitajana

Kyösti muutti kotoa lähdettyään Joensuuhun, sitten avioiduttuaan Savonlinnaan. Lapsia syntyi neljä ja asuvat kaikki Etelä-Suomessa. Kahdella lapsista on jo omia lapsia. Kyösti asuttaa vaimonsa kanssa nyk. pientä mökkiä Uskalissa. Kyösti palveli VR:ää veturimiehenä.

Raija muutti 1960 luvun lopulla Varkauteen, avioitui sinne ja sai kolme tytärtä. Hän on jo jäänyt eläkkeelle sairaanhoitajan työstään ja asuvat nyt vakituisesti kesämökkipaikallaan Kangaslammin puolella.

Antti ja Lempi o.s. Pulkkinen Vatanen

Antti sodasta lomalla ollessaan liippasi, eli teroitti, naapurin tytön viikatteen viljapellolla ilmeisesti todella hyvin, koska samalla suoritettuun kosintaan tuli myöntävä vastaus. Aviopari rakensi itselleen talon Jänisjoen varteen, länsipuolelle, nyk. sillan korvaan. Heille luoja soi kaikkiaan seitsemän lasta, kaksi poikaa ja viisi tyttöä. Ensimmäisenä syntyneet kaksoset, tyttö ja poika, menehtyivät heti synnyttyään. Kaikki lapset muuttivat Etelä-Suomeen ja asuvat tällä hetkellä pääkaupunkiseudulla, paitsi poika, joka kuoli jo nuorena miehenä Helsingissä. Antin perillisistä kaksi on jo päässyt mummon arvostettuun asemaan.

Antti puolisoineen asui kodissaan samalla paikalla todella pitkään. Muuttivat palvelutaloon kirkonkylään vasta kun Antti oli 90 vuotta vanha.

Tauno jäi asumaan syntymäkotiaan Munamäkeen, löysi vaimon lähiseudulta, saivat kaksi poikaa. Muuttivat paikalta pois vasta talvella 2005. Vanhempi pojista sai elantonsa meriltä, asuu Etelä-Suomessa ja nuorempi kauppa-alalta, asuu nyk. Joensuussa. Molemmilla pojilla on yksi poika.

Tauno Vatanen

Lempi Puntarikoskella lottana ollessaan löysi omansa, miehen Konnevedeltä, jossa he myös sodan jälkeen asuivat jonkun aikaa. Tulivat takaisin Uskaliin, ostivat maata Lempin veljeltä Antilta ja rakensivat elämänsä ja talonsa pienelle tilalle. Ostivat myöhemmin kylän toiselta laidalta pienen tilan lisämaakseen. Kyösti, vaimonsa kanssa, asuu kyseistä paikkaa nykyisin. Lempi ja hänen miehensä eivät saaneet omia lapsia, mutta heillä oli yksi kasvattilapsi. Miehensä kuoleman jälkeen Lempi asui vielä n. kymmenen vuotta Aholassaan yksin. Muutti kirkolle vuoden 2004 alussa. Hän kuoli syksyllä 2006.

Juho, lapsista nuorin, löysi sota-aikaan vaimon Yläneeltä. Vihittiin Juhon viimeiseksi jääneellä lomalla. Ehti muuttaa sinne kirkonkirjansa, mutta ei paljon asumaan, kaaduttuaan sodassa. Heille ei ehtinyt syntyä lapsia.

Joensuun kaupungin, Kiihtelysvaaran kaupunginosan Uskalin kylässä, (1.1.2005 alkaen) asuu tällä hetkellä, tammikuussa 2011, viisi Antista ja Sannasta suoraan alenevassa polvessa olevaa henkilöä: **Kyösti**, (isä Veikko), yhdessä vaimonsa Marjatan kanssa sekä **Mika** (isä Matti ja hänen isä Veikko). Mikalla vaimo Niina ja heillä kolme lasta, **Johanna**, **Vanessa** ja **Ville**. Aika vähiin on käynyt.

KUUKAUDEN KUVA

Julkaisemme kotisivuillamme ”**kuukauden kuvan**”, jonka uskomme kiinnostavan Vatasten kotisivuilla kävijöitä.

Teillä on albumeissanne runsaasti valokuvia: vanhoja, vielä vanhempia tai/ja uusia, jotka liittyvät Vataisiin tai Vatasten sukuun.

Liitä mukaan kuvaan liittyvä juttu tai tarina. Lähetä kuva ja teksti sukuseuran sihteerille joko sähkö- tai kirjepostina yhteystiedoista

löytyvään sihteerin osoitteeseen liittäen mukaan omat yhteystietosi.

Samalla saamme näin kartutettua sukujulkaisuaineistoa.

Julkaistavan kuvan valitsee (ainakin alkuvaiheessa) hallituksen puheenjohtaja Kyösti Vatanen yhdessä varapuheenjohtaja Jukka Hirvosen tai sihteerin Aino Kurvisen kanssa.

Jänisjoki tulvii Heinäkuussa 1967 Uskalin kohdalla. (Kuva: Keijo Kääriäinen)

***,**

OP-BONUKSILLA
VALMIIKSI
MAKSETTU

Lennoikkaampaa käyttöä vakuutuslaskuillesi.

Bonusasiakkaanamme voit maksaa Pohjolan vakuutuksia OP-bonuksilla, ja aloittaa vaikkapa rentouttavan askarteluharrastuksen. Piipahda konttoriimme ja tuo mukanas vanha vakuutuslaskusi, niin katsotaan yhdessä mitä sille voidaan tehdä.

Osuuspankista saat kaikki kodin ja perheen vakuutukset. OP-bonusasiakas on sellainen Osuuspankin omistaja-jäsen tai Helsingin OP:n asiakas, jonka oma tai perheen yhteinen pankkiasiointi on vähintään 5 000 euroa.

Etua elämään. OP-Pohjolasta.

KIIHTELYSVAARAN
Osuuspankki

METSÄN- OMISTAJAT HUOMIO!

**Ostamme jatkuvasti hakerankaa
Tuupovaarasta ja lähialueilta
kilpailukykyiseen hintaan!**

**Lisätiedot: Teijo Kekkonen
puh. 0500-138 582**

**TUUPOVAARAN
ENERGIAOSUUSKUNTA**

Yhteystiedot

Vatasten sukuseuran puheenjohtaja:

Kyösti Vatanen
Kehtovaarantie 157
82170 Uskali
puh 0500 234815
vatanenk@gmail.com

Sukututkimus ja sukuseuran varapuheenjohtaja:

Jukka Hirvonen
Rautionkatu 21 C 19
55910 Imatra
puh 050 4636710
jukka.hirvonen@pp7.inet.fi

Sihteeri:

Aino Kurvinen
Rautakiskonkuja 5 D 43
02650 Espoo
puh 050 3439747
a.k.kurvinen@gmail.com

Hallituksen jäsenet:

Tarja Hukka
Riihiniementie 8 a
82430 Puhos
puh 050 5407597
tarja.hukka@hotmail.com

Liisa Koponen
Pekkalankatu 28
83500 Outokumpu
puh 040 5459472
liisa.koponen@telemail.fi

Leo Vatanen
Mäntytie 3 As 5
00270 Helsinki
puh 0400 701384
leo.vatanen@kolumbus.fi

Pekka K. Vatanen
Huosiovaarantie 71
82730 Tuupovaara
puh 045 3231883
pekka.k.vatanen@viestilinja.fi

Reijo Vatanen
Huvilatie 10
40200 Jyväskylä
puh 040 5166784
rvnen@hotmail.com

Maija Väänänen
Sopentie 197
82600 Tohmajärvi
puh 050 5307613
maivaana@suomi24.fi

Sukututkimus:

Anja Saura
Mäntytie 21 B 19
000270 Helsinki
puh 040 7313719
anja.saura@gmail.com